

František Kadeřávek

Náčrt dějin způsobů zobrazovacích

Časopis pro pěstování matematiky a fysiky, Vol. 64 (1935), No. 6, 249--250

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/123597>

Terms of use:

© Union of Czech Mathematicians and Physicists, 1935

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

Jak test připravím? Jaké jsou v něm příklady? (Jsou v něm jen základní věci a to postupem od jednoduchého k složitějšímu. Žák je veden řešením příkladů dřívějších s malými změnami k řešení příkladů následujících.)

Rozdíl mezi příklady volenými pro testy a pro školní práce.

Návrh osnov mluví jen o testu nejvýše desetiminutovém; patrně jen pro nižší třídy. Doba potřebná k provedení testu ve vyšších třídách musí býti delší, má-li obsahovati test 5 až 10 příkladů. Řídí se také obtížností příslušného učiva. Není třeba, jak se téměř vždy žádá, přinášeti příklady pro příslušný test žákům již napsané neb natištěné. Čas potřebný k napsání krátkého textu, t. j. příkladu, se do pracovní doby nepočítá.

Ukázky některých testů pracovaných žáky našeho ústavu. Takový test slouží nejen k poznání, že žák ovládá základní učivo, ale také k jeho procvičení. Proto příklady v něm užití nejsou nahodilé, ale jsou sestaveny metodicky, aby výsledek jejich provedení zůstal trvalým majetkem žáků.

Hodnocení testů:

Počet bodů za úplně správný příklad se volí, pokud to lze, tak, aby součet bodů všech správných příkladů dával 100, čímž máme již výsledek v procentech. V matematických neb deskriptivních testech nebylo by správné oceniti nulou příklad, v němž se objeví nějaká chyba, je-li další práce správná. Proto je třeba bodování.

Při takovémto hodnocení testů nemyslím tak ani na klasifikaci jako na správnou diagnosu základních vědomostí. Náhodnost vědění a znalosti některých otázek některého zkoušence je vyloučena, jak je naopak možno při ústní zkoušce na př. ze zeměpisu neb dějepisu a pod. Není zde zvláštní otázky pro žáka velmi dobrého a jiné jen pro dostatečného. Rozhoduje jen poměr práce z části správně provedené k práci úplně správné. A to je spravedlivější hledisko pro posouzení kvalifikace žákovy. Došel jsem takto k přesvědčení, že takovéto vhodné testy doplňují účelně zkoušení ústní, při kterém zase dbáme pracovní inteligence žákovy, t. j. správného a přesného vyjadřování a při němž se vracíme často k různým podrobnostem.

Náčrt dějin způsobů zobrazovacích.

Dr. František Kadeřávek, Praha.

Znalost kolmého promítání ve starém Egyptě máme doloženu nálezy Borchardtovými: půdorysem a nárysem sloupu, které jsou vyryty ve skutečné velikosti na pylonu chrámu na ostrově Filé, a půdorysem, nárysem i stranorysem sfingy z papyru berlínského. Tyto doklady jsou z doby řecko-římské, ale postup prací kamenických, zachovaný na nedodělaných sochách v Tel-amarně, ukazuje,

že principy musily býti již mnohem dříve známy. Dále z kolmého promítání uveden strojek Lenckerův z r. 1567, jímž podle modelů byly sestrojovány kolmé průměty složitých těles. Dále vytčeny byly počátky perspektivy a od dob prvních teoretiků rozdělen vývoj myšlenkově na tři odlišné proudy: perspektivy prováděné podle skutečných architektur a předmětů, perspektivy prováděné na základě známého půdorysu a nárýsu předmětu a konečné perspektiva volná. Na knize Viatorové, první to francouzské perspektivě z r. 1505, ukázáno, která bezohledně bylo nakládáno s cizí prací na počátku novověku. Jako zajímavost uveden perspektivní stroj Praetoriův z r. 1615, který z půdorysu a nárýsu pracuje perspektivní obrazy. Konečně bylo vzpomenuo vývoje perspektivního reliéfu a zejména veliké práce Bramantovy v chrámu S. Satiro v Miláně, kde byl vývoj teoretický předstížen o celá 4 století. Zobrazování zeměměřičské a kartografie nebyly do přednášky pro krátkost času pojaty.

K metodice deskriptivní geometrie.

Dr. J. Klíma, Brno.

V části prvé podrobeny kritice dvě z užívaných metod k řešení úloh v deskriptivní geometrii. Jednu z těchto metod lze označiti jako otáčení (podle Američanů „jeřábovou“) a druhou „t. zv. pomocných průmětů“.

V druhé části pak povšimnuto si otázky z metodiky vyučování deskriptivní geometrie, jak dalece má se užívati při vyučování deskriptivní geometrii modelu.

Z dějin matematiky na Slovensku 18. a 19. století.

Karel Koutský, Brno.

Pokus o zachycení matematického života v 18. a 19. století v jeho vztazích k Slovensku. Matematici píší latinsky, maďarsky, německy; slovensky píší téměř pouze z pedagogických důvodů. V této době žili tito matematici, kteří měli k Slovensku nějaký vztah (narodili se, zemřeli, žili nebo vydávali tam své knihy):

Segner J. O. (1704—1777), Hell M. (1720—1792), baron Tóth Fr. (1733—1793), Szilágyi M. (1748—1790), Haliczky A. F. (1753 až 1830), Tomcsányi A. (1755—1831), Sipos P. (1759—1816), Lešák J. (okolo 1775), Nyíry I. (1776—1838), Kézy M. (1781—1831), Bresztyenszky B. (1786—1851), Kánya P. (1794—1876), Nagy K. (1797—1868), Galbavý J. (1800—1884), Tarczy L. (1807—1881), Petzval J. (1807—1891), Petzval O. (1809—1883), Lichard D. (1812—1882), Kommenovich S. (1813—1869), Barts F. (1814—?), de la Casse, B. J. (1815—1875), Čuleň M. (1823—1894), Haber-